

Et Tilbageblik.

Nogle Bemærkninger til Hr. Fængselsinspektør Ammitzbøll.

I Tidsskriftets sidste Hæfte har Hr. Fængselsinspektør Ammitzbøll fremsat nogle Udtalelser om den siden August 1902 begyndte Benaadningspraxis og Fængselshjælpens i Forbindelse dermed staaende Virksomhed, hvilke to Faktorer i Forening skal have bevirket, at Lovens Straffetrusel og Straffebehandlingen i Strafanstalterne har tabt en stor Del af sin Virkning.

Inspektør A.'s Afhandling fremtræder som en statistisk Undersøgelse, og man er følgelig berettiget til at vente en omhyggelig statistisk Underbygning for den nævnte kondemnatoriske Dom. Efter Sagens Natur kan Dommens Præmisser bestaa i en Paavisning af, at Kriminaliteten i Almindelighed eller Recidivet i Særdeleshed eller begge Dele i Forening efter Benaadningernes Indtræden er undergaaet pludselige, uheldsvangre Forskydninger, uden at herfor anden Forklaring kan gives end disse Benaadningers Indflydelse.

For Recidivets Vedkommende finder Hr. A. intet at udsætte paa de kritiske Aar 1902—04. Antallet af indsatte Recidivister er stadig jævnt stigende, som det har været lige siden 1890, Forbrydelsens Rekrutter er i stadig forholdsvist Aftagen (p. 11), og Tilbagefaldshyppigheden blandt Recidivisterne er i Nedgang, idet flere og flere straffede undgaa at komme oftere i Strafanstalt (p. 12) — lutter

Resultater, som efter Insp. A.'s Udvikling (under Nr. 3) ikke giver Anledning til Bekymring.

I Henseende til Kriminaliteten i Almindelighed viser Hr. A.'s Statistik p. 16 over de i Strafanstalt indsatte for Perioden 1901—04 i Modsætning til tidligere en Nedgang i det forholdsvise Antal Indsatte af Aldersklasserne 15—18 og 18—20 Aar, og en Opgang i Aldersklassen 25—30 Aar, medens Aldersklassen 20—25 Aar er stationær. Af disse Fænomener er de to første af absolut glædelig Art, det sidste beroligende, og det tredje i hvert Fald ikke særlig foruroligende, da enhver ved, at i det store og hele er det ikke fra denne Aldersklasse, at den kriminelle Fare truer.

Til Motivering af Hr. A.'s Thesis kan disse Fakta derfor ikke tjene, men det skal paa den anden Side villig indrømmes, at de heller ikke beviser noget imod hans Thesis.

Den hele Opstilling er nemlig i Virkeligheden uden al Interesse, da de i Tabel 6 for 1901—04 anførte Individuer ikke udgør de til Strafarbejde dømte Personer, men alene de i Strafanstalt indsatte. Det er netop Benaadningerne, der her virker som perturberende Moment. Paa Grund af Benaadningerne er nemlig den første Klasse (de dømte) — der jo er den for Kriminalitetens Bedømmelse ene afgørende — langt større end den anden (de indsatte) — Insp. A. anslaaer Differencen til 325 Individuer —, og det er derfor klart, at en tilsvarende Procentberegning vilde være falden ganske anderledes ud; naar Statistiken havde omfattet alle dem, som — hvis der ikke var grebet forstyrrende ind — vilde være bleven indsat i Strafanstalt i den paagældende Periode. Hvad Figura i saa Fald havde udvist, kan ikke nøjagtig oplyses, men al Sandsynlighed taler for, at Aldersklasserne 15—18, 18—20 og 20—25 Aar, til hvilke vistnok langt de fleste benaadede hører, i saa Fald, i Stedet for at være vigende eller stationær i Forhold til de foregaaende Perioder, var bleven forholdsvis opgaaende, hvoraf atter vilde følge, at Aldersklassen 25—30 Aar — der antage-

lig kun vilde faa en forholdsvis ringe Tilgang fra de Benaadede — kom til at udgøre en mindre Kvotient i det hele Antal, og derfor vilde udvise en forholdsvis Nedgang i Forhold til de tidligere Perioder. Dette vil da sige, at den Bevægelse, Tabel 6 indicerer for Aldersklassernes indbyrdes Forhold i de før 1901—04 faldende Perioder, under den angivne Forudsætning vilde være bleven fortsat i den her omhandlede Periode. Hvilket altsaa heller ikke beviser noget for Benaadningerne etc. særlig kompromiterende.

Vægten i Insp. A.'s Bevisførelse maa derfor søges paa andre Punkter, nemlig i den p. 6 opførte Tabel 2, hvoraf ses, at Gennemsnittallet for de i Strafanstalt indsatte Mandsfanger i 1901—04 udgør 619 mod 436 i 1861—65 og 546 i 1896—1900. Denne Stigning er jo allerede betydelig, og den bliver endnu større, naar de i Perioden til Strafarbejde dømte, men ikke indsatte ($325 \div 61$ (jfr. p. 27 nederst) ialt) 264 Personer medregnes — hvad Insp. A. ikke gør, men formentlig burde gøre. I saa Fald bliver Gennemsnittallet nemlig 685 — altsaa 139 flere end i den nærmest foregaaende Periode, en i Sandhed højst paaagtelsesværdig Forøgelse i Straffangernes Antal, om hvilken Insp. A. synes med Grund at kunne udtale de bekymrede Ord p. 9, at »de Forbrydelser, der medføre Strafarbejde, herefter synes at ville stige ikke alene absolut men ogsaa i Forhold til Folketallet.«

Imidlertid maa man ved Vurderingen af de nævnte Tal vel erindre, at Insp. A.'s Statistik ikke er baseret paa de begaaede Forbrydelser men paa de idømte Straffe. Den viser altsaa, at flere nu end før idømmes Strafarbejde, og den, der kun ser disse Tal, vil let derfra slutte sig til en tilsvarende almindelig Stigning i hele Kriminaliteten. En saadan almindelig Stigning foreligger imidlertid ikke, og allerede derved er Værdien af Insp. A.'s Oplysninger væsentligt forringet: Straffangernes Tilvækst beror ikke paa Forbrydelsens voksende Extensitet. Tilbage

bliver den Mulighed, at Insp. A.'s Statistik viser en forøget Intensitet af de begaaede Forbrydelser, idet disse nu er saa meget grovere end før, at et betydelig større Antal Strafarbejdsdomme maa afsiges. Maaske kan denne Mulighed ikke ganske afvises, men Sandsynligheden taler dog for, at det angivne Fænomen ikke beror herpaa eller i hvert Fald ikke væsentlig skal forklares saaledes, men har andre Aarsager.

Den almindelige Kriminalstatistik viser følgende Forhold mellem samtlige domfældte Personer og de til Forbedringshus dømte:

Aar	Antal Domfældte	Antal Forbedringshusfanger	%
1871—80...	2438	311	14,8
1881—90...	2837	428	15,1
1891—96...	3048	481	15,7
1897.....	3178	507	15,6
1898.....	3110	495	15,9
1899.....	3074	526	17,1
1900.....	3148	569	18,1
1901.....	3097	631	20,4
1902.....	3111	633	20,5
1903.....	2984	655	22,0

Det ses heraf, at Kriminaliteten siden 1897 i det hele taget er nedadgaaende og i 1903 endog er 6 % lavere end i 1897, medens Antallet af Forbedringshusdomme fra 1871 til 1903 er steget med 7,2 %, hvoraf de 6,1 % netop falder i Kriminalitetens nedadgaaende Periode 1897—1903, og kun 0,8 % i den for Kriminaliteten saa stærkt opadgaaende Periode 1871—96. Forbedringshusdommenes Tiltagen er altsaa et selvstændigt Fænomen, der ikke staar i nødvendig Afhængighed til Kriminalitetens Til- eller Aftagen.

Den Tilvæxt, Forbedringshusdommene udviser, og som efter Tabellen bliver særlig akut fra 1899, er vun-

den paa Bekostning af Fængselsdommene, der i hele Perioden er aftaget fra 67,6% i 1871—80 til 61,2% i 1903, samt paa Bekostning af Tugthusdommene, der i samme Tid er aftaget fra 2,8% til 1,6%; det er altsaa baade de mildere og de strængere Strafarter, der har maattet afgive deres Kontingent til Forbedringshusstraffen. Ligesaa lidt som Forbedringshusdommenes Tilvækst altsaa efter det foran udviklede skyldes en Tiltagen i Forbrydelsens Extensitet, ligesaa lidt er der Tale om som Forklaringsgrund at antage en ensidig Tilvækst i Forbrydernes Intensitet.

For Københavns Vedkommende ses Forholdene af omstaaende Tavle. Ogsaa her er Antallet af Forbedringshusdomme i en stadig Stigning, der ligesom foran fra 1899 er særlig akut, uagtet Kriminaliteten lige indtil 1904 er vaklende, og endog netop i 1899 gør en skarp Kurve ned efter. Gennemsnitstillene for de forskellige Strafarter er følgende:

Aar	Tugth.	Forbh.	simp. F.	sædv. F.	V. & B.
1895—99	1,77	17,67	2,09	3,55	42,95
1900—04	1,50	23,09	1,06	2,74	41,60
1905	1,30	25,10	0,80	11,50	31,50
	÷ 0,17	+ 7,73	÷ 1,29	+ 7,95	÷ 11,45

Aar	Tvangsarb.	Rotting	Bøder	Ris
1895—99	21,68	6,16	2,91	0,9
1900—04	21,78	4,88	3,25	0,1
1905	22,80	3,10	3,10	0,2
	+ 1,12	÷ 3,26	+ 0,16	÷ 0,7

Aftaget er herefter Tugthusstraf, simpelt Fængsel, Fængsel paa Vånd og Brød, Rotting og Ris. Omtrent konstant er Tvangsarbejde og Bøder. Tiltaget i større Om-
er alene Forbedringshusstraf og i 1905 (som Følge af L. 1/4 1900) Fængsel paa sædvanlig Fangekost.

	Livsstraf		Tugthus		Forbh.		Fængsel								Tvangs- arbejde		Rotting		Boder		Ris		Ialt
							simpelt		p. sædv. F.		V. & B.		Ialt										
	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	Antal	%	
1895	1	0,1	23	1,3	246	16,8	44	3,0	56	3,3	706	48,2	806	55,0	260	17,8	84	5,8	26	1,8	17	1,1	1463
1896	1	0,1	30	1,3	267	17,3	29	1,9	44	2,9	650	42,2	723	47,0	324	21,1	100	6,5	75	4,9	18	1,2	1538
1897	>	>	24	1,6	281	18,7	30	2,0	49	3,2	604	40,2	683	45,4	350	23,3	97	6,4	57	3,8	12	0,8	1504
1898	>	>	24	1,5	261	16,3	36	2,3	50	3,1	663	41,5	749	46,9	397	24,9	116	7,3	32	2,0	17	1,1	1596
1899	>	>	32	2,2	281	19,2	17	1,2	69	4,7	624	42,6	710	48,5	313	21,3	93	6,3	32	2,2	4	0,3	1465
1900	1	0,1	14	0,9	347	22,1	17	1,1	52	3,3	684	43,6	753	48,0	285	18,1	107	6,8	60	3,8	3	0,2	1570
1901	>	>	23	1,6	339	22,5	14	0,9	49	3,3	634	42,0	697	46,2	322	21,2	86	5,7	37	2,5	4	0,3	1508
1902	>	>	34	2,2	347	22,4	9	0,6	39	2,5	622	40,1	670	43,2	364	23,5	77	5,0	56	3,6	1	0,1	1549
1903	1	0,1	27	1,6	364	23,6	21	1,4	27	1,7	640	41,5	688	44,6	371	24,0	47	3,1	45	3,0	>	>	1543
1904	>	>	21	1,2	432	24,8	22	1,3	51	2,9	712	40,8	785	45,0	383	22,0	66	3,8	56	3,2	>	>	1743
1905	>	>	25	1,3	462	25,4	15	0,8	209	11,5	573	31,5	797	43,8	414	22,8	62	3,4	56	3,1	1	0,2	1817

Forklaringen paa de nævnte Fænomer kan nu maaske for en Del søges i, at en Del Smaaforbrydelser, der tidligere førtes frem til Dom, nu slttes uden Tiltale. Sker dette i betydeligere Omfang vil det nødvendigvis have til Følge en Nedgang i Smaastraffenes Antal og en deraf følgende Stigning i de større Straffes Procenttal. Imidlertid er der næppe Grund til at lægge afgørende Vægt paa denne Tendens til »at slaa Smaasagerne ihjæl«, da den næppe udenfor København er mere almindelig nu end før og selv i København vistnok kun i de sidste Par Aar er af større Betydning.

For disse sidste Aar kan det endvidere i København antages, at saavel den almindelige Kriminalitets Stigning som den fortsatte stærke Stigning i Anvendelsen af Forbedringshusstraf for en Del skyldes den indtraadte Opgang i Indbrudstyveriernes Antal, og at der altsaa forsaavidt kan tales om en Forøgelse i Forbrydelsens In- og Extensitet (jfr. herom ndfr.). Men da Forbedringshusstraffenes Stigning er begyndt langt tidligere og ogsaa fremtræder udenfor København, kan de omhandlede Fænomener heller ikke i deres Helhed forklares herved.

Derimod synes det nærliggende at søge Aarsagen i to andre Faktorer: nemlig Domstolenes Tendens til at undgaa de korte Frihedsstraffe og Recidivets Tiltagen.

I førstnævnte Henseende er det jo en bekendt Sag, at den moderne Kriminalogis Lære har gjort store Fremskridt i det praktiske Retsliv netop i de senere Aar. Man anser de korte Frihedsstraffe i Almindelighed for uvirksomme, man har specielt ringe Tiltro til Vand- og Brødstraffen, man har fuld Forstaaelse af Nødvendigheden af en energisk Bekæmpelse af Forbryderprofessionismen, og man tager særlig haardt fat paa Bykriminaliteten i dens mere ondartede Former — lutter Momenter, som man for faa Aar siden ingen særlig Betydning tillagde, men som en dybere Forstaaelse af Kriminaliteten og et mere indtrængende Kendskab til Forbryderne nu har gjort til ledende Principer.

Med de relative Strafferammer i Straffeloven er det muligt i mangfoldige Tilfælde at føre disse Principer ud i Livet ved Domsafsigelsen, og Resultatet vil blive, at i Tvivltilfælde den strængere Forbedringshusstraf vil blive foretrukket for den mildere Fængselsstraf — ganske paa samme Maade og af de samme Grunde, som den mere langvarige Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost nu, efterat Lov $\frac{1}{4}$ 1905 har gjort det muligt, er i Færd med at fortære store Dele af Vand- og Brødstraffens tidligere Domæne. Videre rækker Tendensen imidlertid ikke. En ekscessiv Strænghed i al Almindelighed er imod Tidsaanden, og det er derfor af Strafarbejdet netop kun Forbedringshusstraffen, som tager til, ikke tillige Tugthusstraffen. Naar blot en nogenlunde langvarig Reformstraf kan anvendes, er det ikke Domstolene særlig om at gøre, at den udstaas i disse Straffes strængeste Form, og da tillige den »store« Forbrydelse bliver stedse sjældnere, viser Tugthusstraffene ingen Tilbøjelighed til at tage til, men snarere det modsatte.

Om noget forøget Kriminalitet er der altsaa herunder slet ikke Tale. Saa længe de angivne Faktorer gøre deres Indflydelse gældende ved Strafudmaalingen, vil nøjagtig det samme Antal Forbrydere — eller endog et mindre Antal — for nøjagtig de samme Forbrydelser — eller for endog mindre grove Forbrydelser — afgive et større Kontingent Straffanger, end den tidligere Praksis kunde afgive. Allerede herved vil den af Insp. A. paaviste Forøgelse i Gennemsnitstallet af Straffanger i de senere Aar for en væsentlig Del kunne forklares.

Hertil kommer endvidere Recidivets Tilvækst. I saa Henseende er det navnlig Tyvsrecidivet, der er af Betydning. Ca. $\frac{4}{5}$ af alle til Forbedringshusarbejde dømte Forbrydere have gjort sig skyldige i Ejendomsforbrydelser, og heraf ere atter $\frac{2}{3}$ Tyve. En stærk Stigning af Tyvsrecidivet, der i hvert Fald 2den Gang maa medføre Strafarbejde og lettelig vil have denne Følge allerede 1ste Gang, maa altsaa medføre en tilsvarende Stigning i Forbedringshusdommenes An-

tal. Det ses nu ogsaa af Kriminalstatistiken, at Antallet af Personer, dømte for gentaget Tyveri, der i 1890 kun udgjorde 24 % af samtlige for Tyveri domfældte, i 1903 udgør 35 %, og medens Antallet af de for 1ste Gang begaaet Tyveri dømte i dette Tidsrum er sunket fra 1069 til 966 aarlig, er Recidivtyvenes Tal vokset fra 337 til 531. Fra 1890—1896 er Tallene ikke synderlig svingende (i 1890 som nævnt henholdsvis 1069 og 337, i 1896 henholdsvis 1068 og 370), men for de følgende Aar findes følgende Tal:

Aar	1. Gang Tyveri	Gentaget Tyveri
1898	1081	371
1899	1041	430
1900	1089	429
1901	1086	526
1902	1046	560
1903	966	531

I disse Aar synker altsaa Antallet af Domfældte for 1ste Gang begaaet Tyveri med 10 %, medens Tallet paa de for gentaget Tyveri Dømte stiger med 43 %. Og det er i saa Henseende Aaret 1899, der kendetegner Vendingen, altsaa netop det Aar, der som før omtalt betegner Indledningen til den stærke Stigning i Forbedringshusdommenes Procenttal.

Resultatet bliver herefter, at Straffangernes stærke Tiltagen i Perioden 1901—04 er en naturlig Følge af Domstolenes Tendens til at foretrække Forbedringshusstraffen fremfor andre Strafarter og af Tyvsrecidivets Tiltagen — Faktorer, der har taget deres Begyndelse i 1899 og derefter stadig er fortsat, medens de i 1902 paabegyndte Benaadninger i saa Henseender hverken har gjort fra eller til.

Tilbage staar imidlertid endnu den uomtvistelige Stigning af Kriminaliteten i Almindelighed, som for

Københavns Vedkommende er indtraadt i 1904 og 1905 (jfr. Tavlen p. 156). Hænger den sammen med Benaadningerne? Direkte udtales en saadan Antagelse ikke i Insp. A.'s Afhandling, men den ligger antagelig i hans Henviisning til Kriminalretsassessor Schous Artikler i Det ny Aarh. 1905*), og er da i Virkeligheden ogsaa det eneste Holdepunkt for hans oven citerede Thesis.

Tankegangen kan da være den, at Benaadningerne dels har svækket Straffens almindelige generalpræventive Funktion, dels særlig har givet selve de benaadede Forbrydere en Opmuntring og en Lejlighed til at begaa nye Forbrydelser, som den angivne Stigning viser de i rigt Maal har benyttet sig af.

Hvad nu først Specialpræventionen angaar, saa maa det vistnok siges, at de givne Benaadninger har overtruffet Forventningerne. Naturligvis har en Del Benaadede begaaet nye Forbrydelser, men heri er jo intet mærkeligt. Ingen kan dog for Alvor mene, at en benaadet Forbryder skal være mere »socialiseret« ved Benaadningen, end han vilde være blevet det ved Straffen. Falder de Benaadede ikke i højere Grad tilbage end de straffede, viser det sig, at Straffen overfor dem har kunnet undværes, og Benaadningerne altsaa forsaavidt har været berettigede. Falder de endog tilbage i mindre Grad, har Benaadningerne oven i Købet vist sig mere samfundstjenlige overfor dem, end Straffen sandsynligvis vilde have været.

Af en nylig offentliggjort Statistik, der støtter sig paa officielle Tal, fremgaar det nu, at endog den stærkest angrebne Benaadningsform, Nedsættelse af Strafarbejde til en Fængselsstraf, fra 1. August 1902 til 1. April 1905, i Henseende til Strafarbejde viser et mindre Recidiv (16,71 ‰)

*) Tyveriernes Tiltagen i København, Det ny Aarh. 1905 2. Bind, p. 385 flg. For Fuldstændigheds Skyld skal bemærkes, at den i disse Artikler omhandlede Stigning i Indbrudstyveriernes Antal, som i 1903 udgjorde 41,5 ‰ i Forhold til 1902, allerede i 1904 var gaaet ned til 21,5 ‰ og i 1905 kun udgør 9,5 ‰.

end de i samme Tid fra Strafanstalten løsladte Personer (18,31 %). Selv om der nu ikke kan tillægges denne Statistik afgørende Vægt, saa viser den dog i hvert Fald, at det exorbitante Recidiv, som fra anden Side*) er udregnet for denne Klasse Benaadede, er misvisende, hvilket selvfølgelig beror paa, at den nævnte Beregning kun omfatter en enkelt til Recidiv ganske særlig disponeret Klasse Benaadede (de københavnske Tyve), at den benytter Ordet »Tilbagefald« paa en ejendommelig Maade, idet hertil henregnes enhver nok saa ubetydelig senere Domfældelse — endog for rene Politiforbrydelser som Betleri — skønt saadanne Domfældelser hverken konstaterer noget »Tilbagefald« i Henseende til Forbrydelsen eller i Henseende til Straffen, og at den endelig i det hele taget regner med saa smaa Tal, at Tilfældigheder kommer til at spille en afgørende Rolle — rent bortset fra, at den ved sin eksklusive Karakter kommer til at mangle ethvert Sammenligningsmateriale og allerede af den Grund ikke er synderlig bevisende.

Og hvad dernæst de andre Klasser Benaadede angaar, er Resultaterne i Virkeligheden ganske ypperlige. De Benaadede udgør fra 1. Maj 1902 til 1. Maj 1906 følgende Antal:

97 pure Benaadede.

885, der ere benaadede paa Betingelse af en ulastelig Vandel.

257, der ere benaadede paa Vilkaar at forlade Landet.

Af disse ere henholdsvis 4, 89 (og 14) paany komne i Kollision med Samfundet, ialt kun ca. 9%. Dette Recidiv er saa ringe, at det kun overgaas af de første Gang med Straf-arbejde ansete, ikke tidligere straffede Personers Recidiv, der udgør 6 % — med hvem de benaadede, der for en stor Del er oftere straffede og med alle mulige Slags Straffe ansete Personer, slet ikke kan sammenstilles — medens det er ulige bedre end baade andre Straffangers (34 % Recidivister),

*) Ass. Schou: Tilbagefaldet hos Tyve. Det nye Aarh. 1905 2. Bd., p. 282 flg.

de med Fængselstraf ansete Personers (27 %) og de med Legemsstraf ansete (55½ %).

I det hele taget vil det næppe lykkes Benaadningernes Modstandere at hente vægtige Argumenter fra Straffens specialpræventive Side. Generalpræventivt set er dette derimod ulige lettere, da enhver direkte Bevisførelse paa Forhaand er udelukket, og enhver Stigning af Kriminalitetskurven paa et eller andet Punkt derfor altid ved Hjælp af en Del mere eller mindre plausible Betragtninger kan føres paa Benaadningernes Debetside — Betragtninger, der som ubevislige tillige ere uafbeviselige. Ualmindelig lidet afgørende synes dog i saa Henseende Insp. A.'s Udtalelser (p. 28), at en »betydelig Del Indsættelser« maa føres paa Kontoen: Haab om at blive benaadet, blive forhjulpet til Udlandet o. l. Insp. A. holder sig i saa Henseende til de Paagældendes Udtalelser om, at de »kun har ladet sig dømme« af de nævnte Grunde. Hvis de havde sagt, at de kun havde tilstaaet deres Forbrydelser af saadanne Hensyn — hvad maaske ogsaa er det, de i Virkeligheden har ment — kunde der maaske have været noget rigtigt deri, men for Alvor at tro, at de Professionister, der her er Tale om, skulde behøve Opmuntringer af den nævnte Art for at overvinde sig selv til at begaa Forbrydelser, er dog vistnok en lovlig velvillig Godtroenhed. Deres forbryderiske Motiver er ganske sikkert af adskillig mere nærliggende Art. For Professionisterne har Fængselshjælpen og dens Bistand ingen Tilløkkelse. De ville slet ikke fra Byen, de skulle »nok sørge for dem selv«. Tror Insp. A. virkelig, at der for dem er noget fristende i at blive benaadede og gennem Fængselshjælpen faa en Plads paa Landet? Ja, selv det at blive sat paa et Skib til Udlandet, borte fra Kæresterne og det vante Milieu, er for dem kun en ringe Behagelighed¹⁾, der absolut ikke er opmuntrende — saa længe de ere paa fri

¹⁾ Jfr. ogsaa nogle Udtalelser af Fængselsinspektør Grundtvig, Kriminalistforeningens Aarvog 1906, p. 116, der viser, hvor liden Værdi Rejsen og Udvandringen har for Forbryderen.

Fod. Naar de derimod ere fangne og sidde indespærrede, kan det jo nok stille sig som noget ret attraaværdigt at ombytte det triste Fangeliv med en rask lille Rejse — blot har det ikke noget med Motiverne til deres Forbrydelser at gøre. Naar deres Udtalelser i modsat Retning dog synes at vinde Tiltro, viser det klart, at Josiah Flynt har Ret, naar han hævder, at Fængselsmændene ere tilbøjelige til at glemme, at Fangerne kun fremsætte til deres Foresatte de Udtalelser, som de have Interesse i at fremføre, f. Eks. for at stille sig selv i et gunstigt Lys, eller blot fordi de mærke, at de ere vel hørte.

Af lignende Art er Insp. A.' kategoriske Forsikring om, at der findes en Del Fanger, som ere blevne ganske ligegyldige for Dom og Straf, fordi (sic) de stole paa, at de stadig ville blive tagne under Armene af Fængselshjælpen. Insp. A. viser ved denne Udtalelse ikke blot, at han kender mindre til Fængselshjælpens Arbejdsmetode end sandsynligvis selve de Forbrydere, han taler om — han synes endog at drive sin Tiltro til deres Udtalelser saa vidt, at han sætter dem over sine egne Fængsels erfaringer, der dog ganske sikkert mangfoldige Gange, før Fængselshjælpen eksisterede, maa have gjort ham bekendt med, at Forbryderkategorier, der ere »ganske ligegyldige for Dom og Straf«, have eksisteret og rimeligvis ville vedblive at eksistere, saa længe Samfundet bestaar, hvad enten alle bestaaende Fængselselskaber fungere eller ikke, hvad enten de indrette deres Virksomhed paa den ene eller den anden Maade, og hvad enten de paagældende Forbrydere søge at skyde Skylden paa det Samfund, der ikke forstaar at vurdere dem, eller de Strafanstalter, der intet udrette overfor dem, eller de Selskaber, der ubønhørlig afvise dem, eller endog — hvad dog sikkert hører til Sjældenhederne — paa de Institutioner, der af og til række dem en hjælpende Haand.

I Virkeligheden er der næppe Anledning til at søge saa haartrukne Forklaringer for at udfinde Grunden til Forbrydelsernes Tilvækst i København 1904 og 1905, saa

lidt som til Indbrudstyveriernes Tilvækst i 1903 og 1904. Efter al Sandsynlighed vilde denne Opgang være indtraadt, selv om Benaadningerne og Fængselshjælpen aldrig havde vist sig paa Arenaen. Indbrudstyveriernes Vækst i de senere Aar er et i al Verdens Kriminalstatistikker fremtrædende Fænomen. I Tyskland var de for grovt Tyveri dømte Personer i Nædgang indtil 1898, men er derefter gaaet hurtigt op og er i 1902 ikke mindre end 24,6 % talrigere end i 1898 (14391 i 1902 mod 11394 i 1898. I Kristiania steg de dømte Indbrudstyves Antal fra 1893 til 1900 med 115 % og viser først i 1902 Tendens til atter at synke. I Østrig er de grove Tyverier i 1898 gaaet ikke mindre end 3000 Tilfælde op fra 1897.

Utvivlsomt er det atter Recidivet — der netop i 1902 og 1903 er naaet højere end nogensinde før (jfr. foran) — som her viser sin Indflydelse. Selv om Insp. A. paa en vis Maade med Rette kan hævde, at Recidivisterne forholdsvis Tiltagen paa Forbryderrekruutternes Bekostning er et relativt glædeligt Fænomen, saa er Recidivets Tilvækst dog for den almindelige Samfundssikkerhed en overmaade betænkkelig Sag. Enhver Kriminalist ved, hvorledes en enkelt saadan Veteran i Løbet af forbavsende kort Tid kan dynde Hundreder af Tyverier op paa sin Konto. Og er Recidivisten derfor altid en samfundsfarlig Person, saa er han det dobbelt og tredobbelt i vore Dage under Forbrydernes mere og mere gennemførte Organisation til Udbygning af Samfundet. Bandevæsnets florerer i Nutiden som næppe før og viser sig ogsaa rent statistisk i det stadig voksende Antal Tilfælde, hvor en enkelt Sag omfatter flere sigtede. Den organiserede Tyvebande er vel i vore Dage et af de farligste forbryderske Elementer, der findes, baade ved Antallet af deres Tyverier og de store Vanskeligheder, Beviset for deres Skyld volder. Et Par vel organiserede Tyvebander, der have haft Held til i længere Tid at undgaa Politiets Efterstræbelser, vilde derfor alene være i Stand til at forklare Stigningen i Indbrudstyveriernes Antal i de

senere Aar. Og den Demoralisation, der fra saadanne Bander breder sig ogsaa blandt dem, der hidtil have holdt sig fri af Forbrydelsen eller kun forsøgt sig paa dennes mindre antisociale Omraader, vil gøre det meget forklarligt, at efterhaanden ogsaa Antallet af tiltalte Personer vil komme til at stige — saaledes som Aarene 1904 og 1905 viser for Københavns Vedkommende.

I alt dette har Benaadningerne ingen Andel. En anden Sag er, at man, som ved alle nye Forsøg, kan være udsat for at gribe fejl, og at næppe alle de nye Benaadningsformer eller de valgte Benaadningsobjekter have været lige uangribelige. En anden Sag er endvidere det ønskelige i netop paa Tider, hvor visse samfundsfarlige Forbrydelser ere i Opgang, at gaa forsigtigt frem og særlig at udvise Varsomhed med at anvende Benaadning i nogen Skikkelse paa de egentlige, professionelle Forbrydere. Herom hersker der nu, efter at man i Tidens Løb har erhvervet de fornødne Erfaringer, næppe Tvivl hos nogen. Fængselshjælpen har stedse anset det for rettest baade paa det givne Grundlag at være med til at høste Erfaringer og til at indrette sig efter deres Resultater. Den har intet Øjeblik været blind for de Farer, som den nye Tingenes Tilstand kunde medføre, hvis der ikke ad privat Vej drages Omsorg for de løsladte Forbrydere baade i Retning af at bistaa dem selv og værne Samfundet. Den har i saa Henseende udfoldet et betydeligt Arbejde og anvendt store pekuniære Ofre. Naar Insp. A. nu søger at sætte Klik paa hele denne Virksomhed ved at kalde den en Sætten Præmie for Forbrydelsen, saa er det aabenbart, at han ingen Forstaaelse har af den Opgave, Fængselshjælpen her har været stillet overfor, og som til sin Løsning nødvendigvis har maattet kræve andre og større Midler, end de bestaaende Fængselselskaber hidtil have haft nødvendig til Løsning af deres.

Aug. Goll.